

Önkormányzatok felkészítése a jövőre

Útmutató energiaátmeneti
megoldások bevezetéséhez

Magyar
Természetvédők
Szövetsége
Föld Barátai Magyarország

Bankwatch
Network

A hivatkozott anyagok elérhetők itt:

**Magyar
Természetvédők
Szövetsége**
Föld Barátai Magyarország

**Bankwatch
Network**

Ahogy a körülöttünk lévő világ változik, az önkormányzatok kulcsszerepet játszhatnak egy válságálló(bb) jövő kialakításában. A hulladékgazdálkodás, az energiarendszerek, a fűtés és a közlekedés dekarbonizációs átalakításával az önkormányzatok kézben tarthatják a költségeket - eközben csökkentve a negatív egészségügyi hatásokat, környezetszennyezést, kiemelten a légszennyezést, metán- és szén-dioxid-kibocsátást. A megvalósításhoz azonban jó tervezésre, elegendő kapacitásra és forrásokhoz való hozzáférésre van szükség.

Az EU és Magyarország is vállalta, hogy 2050-re klímasemlegessé válik. (A gyakorlatban 90-95%-os üvegházgáz kibocsátáscsökkentést jelent). A megújuló energia alapú, energiatakarékos és hatékony gazdaságba való energiaátmenet támogatására az EU hatalmas összegeket különített el: a dekarbonizáció gyorsítására, az energiahatékonyság növelését, a körforgásos gazdaság fejlesztését és a megújuló energiaforrásokra váltást célzó beruházások támogatására.

Min változtathat Ön?

Sokféleképpen lehet javítani a helyzeten: egyes településeken a legsürgetőbb a távfűtési rendszerek átalakítása vagy az egyéni háztartási fűtőberendezések korszerűsítése. Más településeken az épületek utólagos felújítása, hőszigetelése a fő szempont, vagy a helyi közösségi közlekedés fejlesztése. Az energiatakarékosság és a helyben történő (megújuló) energiatermelés fejlesztése és további hatékony lehetőségek.

Az Ön településén is az intézkedések, programok széles skálája lehetséges. Közép- és Kelet-Európa kilenc településén, közte Miskolcon már készülnek ilyen dekarbonizációs stratégiák, projekttervek.

1. További információ a [CEE Bankwatch](#) és a [Magyar Természetvédők Szövetsége](#) honlapján: *A régiók energiája. A dekarbonizációs stratégiák összehasonlító elemzése kilenc közép- és kelet-európai országban (angol nyelven)*. Keresse fel *A régiók energiája* magyar [projektoldalt](#), ahol a miskolci dekarbonizációs [tanulmány](#) is olvasható.

Energiaszegénység kezelése a településeken

Leginkább az alacsony jövedelmű háztartásoknak van szükségük magas intenzitású, célzott támogatásra, elsőként energetikai felújításhoz, mivel jellemzően rossz energiahatékonyságú épületekben laknak. Várhatóan őket terheli arányaiban leginkább a folyamatban lévő átállás a fosszilis energiaárak emelkedése miatt.

A házak, lakások energetikai felújításához a lakóknak a helyi szükségletekhez, sajátosságokhoz igazodó célzott és elérhető tervezési-technikai tanácsadási, adminisztratív és pénzügyi támogatásra van szükségük, helyben, lehetőleg egy helyen elintézhető módon (egyablakos tanácsadás-pályázás).

Ezért javasoljuk az önkormányzatoknak, hogy beruházási terveikben helyezték előtérbe e kérdést. Együtt szorgalmazzuk, hogy a nemzeti és régiós döntéshozók az uniós és állami forrásokat hozzáférhetőbbé tegyék a lakosság e legsérülékenyebb csoportjai számára, mind a döntéshozatali folyamatokba való érdemi bevonásukkal, mind pedig a pályázás egyszerűsítésével, egyablakosításával.

Terv fejlesztése: egy távfűtési példa

A helyi távfűtési rendszer fosszilis tüzelőanyagokról (szén, földgáz) megújuló energiaforrásokra (földhő, biomassa stb.) való átállítása nagy kihívás, de gondos tervezéssel megvalósítható. A lehetséges forgatókönyveket bemutató átfogó terv kidolgozásához jelentős adatgyűjtés és adatfeldolgozó, helyzetelemző-értékelő szakértők megbízása szükséges.

A Közép- és Kelet-Európai Bankfigyelő Hálózat (CEE Bankwatch Network) egy részletes útmutatót készített, hasznos és gyakorlati információkkal települése távfűtési rendszerének innovatív és fenntartható korszerűsítésére.

2. További információkért olvassa el a Bankwatch jelentését: [A régiók energiája: Hogyan készítsünk fűtési és hűtési tervet önkormányzatok számára?](#)

A terv elkészítése

Első lépésben minőségi elemzést szükséges készíteni az önkormányzat legfontosabb dekarbonizációs igényeiről. Miután azonosította ezeket a prioritásokat, ki kell dolgozni a következő lépéseket a következő néhány évre vonatkozóan, konkrét adatok és (társadalmi és technikai) tanulmányok alapján.

E dokumentumok közül sok elkészíthető a helyi stratégiákkal vagy cselekvési tervekkel kapcsolatos önkormányzati munka részeként. Ezen felül több műszaki dokumentáció is kidolgozható technikai segítségnyújtási támogatások keretében, amelyek közül néhányat az alábbiakban felsorolunk.

Az Európai Bizottság technikai segítségnyújtási eszközei

Az Európai Bizottság különféle technikai segítséget nyújt az önkormányzatoknak, a csereprogramoktól és adatbázisoktól kezdve a keretrendszerek és projektek kidolgozására fordítható közvetlen támogatásokig.

A **JTP Groundwork** az Európai Bizottság Igazságos Átmenet Platformja keretében működő támogató szolgáltatás, szakértői tudást és segítséget nyújt az Igazságos Átmenet Alapból finanszírozott régiók - itthon BAZ, Heves és Baranya vármegye - számára.

A JTP Groundwork kapacitásépítési segítséget/támogatást nyújt azokban a régiókban, ahol a fenntartható gazdaságra való átmenet különösen megterhelő. Célja, hogy ezzel segítse a régiókat az Igazságos Átmenet Alap forrásainak felhasználását meghatározó Területi Igazságos Átmenet Tervek (TIÁT) végrehajtását (itthon: KEHOP Plusz, 5. prioritás, kb. 90 milliárd Ft uniós forrás). A kapacitásépítési segítség az adott régiók sajátos dekarbonizációs szükségleteire szabott, elsősorban a megfelelő projektek azonosítására és a helyi kapacitások fejlesztésére.

3. További információkért látogasson el az Európai Bizottság [JTP Groundwork](#) weboldalára.

A **C4T Groundwork** egy technikai segítségnyújtási eszköz, amelyet a Kohézió az Átmenetért (C4T) gyakorlati közösségben kínálnak. Célja, hogy támogassa az EU-tagállamokat és régiókat, különösen a helyi és irányító hatóságokat a kohéziós beruházások végrehajtásával kapcsolatos konkrét kihívások kezelésében, összhangban az Európai Zöld Megállapodással. A támogatást szakértői csoport biztosítja, szorosan együttműködnek a kedvezményezettekkel, hogy azok kezelni tudják a 2021–2027-es kohéziós politika keretében finanszírozott beruházásaik végrehajtásával kapcsolatos sajátos kihívásait.

A célcsoport az irányító és végrehajtó hatóságok, amelyek az Európai Regionális Fejlesztési Alap és a Kohéziós Alap programjaiért, valamint a kohéziós politika második szakpolitikai célkitűzéséhez (“zöldebb, alacsony szén-dioxid-kibocsátású átállás a nettó nulla szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra és a rugalmas Európa”) kapcsolódó beruházások megvalósításáért felelnek.

4. További információkért olvassa el a [C4T Groundwork](#) útmutatóját.

A **JTPeers Experts Database** (szakértői adatbázis) hozzáférést biztosít az Európai Unió szénrégióival és karbonintenzív régióival kapcsolatos igazságos átmeneti témákban jártas szakemberek hálózatához. Az adatbázis összeköti az átalakulóban lévő régiókat olyan szakértőkkel, akik útmutatást és támogatást kínálnak. Az esetleges szakértői díjak megtérítése a kérelmezőre hárulhat.

A **JTP Knowledge Hub** (tudásháló) gyakorlati esettanulmányokat, módszertani, eszköz és bevált gyakorlatok gyűjteményt kínál gyakorlati szakemberek és érdekelt felek számára, a klímasemleges gazdaságra való átállás elősegítésére.

5. További információ az Európai Bizottság weboldalán: [JTPeers szakértői adatbázis](#) és a [JTP Knowledge Hub](#).

Európai Beruházási Bank tanácsadó programjai

Az uniós országok önkormányzatai az Európai Beruházási Bank (EIB) tanácsadói programjaihoz is pályázhatnak, melyek tanácsadással és finanszírozással segítenek a kibocsátáscsökkentő, dekarbonizációs projektek beazonosításában, hatókörének meghatározásában és fejlesztésében.

Az EIB munkatársai segíthetnek felmérni, hogy melyik EIB program (vagy több kombinációja) felel meg a legjobban az Ön önkormányzata egyedi igényeinek és a projektkoncepció fejlettségének; közösen ki tudják választani a legmegfelelőbbet.

A **TARGET (Technical Assistance for Regions Undergoing a Green Energy Transition)** az Európai Bizottság és az EIB által kifejlesztett technikai segítségnyújtási eszköz. Célja, hogy segítse az EU Igazságos Átmenet Alapra jogosult régiókat megújuló energiás és/vagy energiahatékonysági projektek azonosításában és tervezésében. Mind a magán-, mind a közsféra szereplői, szervezetei jogosultak támogatásra egyedi projektek vagy hasonló projektek csoportjainak kidolgozásához.

A TARGET támogatást ki lehet egészíteni más uniós technikai segítségnyújtási eszközökkel a projekt-előkészítés korai szakaszához, használható például megvalósíthatósági tanulmányok, környezeti hatásvizsgálatok készítéséhez és nyilvános konzultációkhoz. A TARGET emellett támogatást nyújt a közszférának (hatóságoknak, önkormányzatoknak) a projekt életút (pipeline) kidolgozásához és kapacitásépítési tevékenységekhez. A TARGET különösen hasznos azoknak az önkormányzatoknak, amelyek a projektfejlesztés korai szakaszánál tartanak.

6. További információért keresse fel az Európai Beruházási Bank [TARGET](#) weboldalát.

A **JASPERS (Joint Assistance to Support Projects in European Regions)**

egy másik tanácsadó program, amelyet az Európai Bizottság és az EIB finanszíroz. A program stratégiákkal és projektekkel kapcsolatos tanácsadást nyújt a kedvezményezetteknek, segítve őket abban, hogy projektjeiket az uniós szabványokhoz igazítsák és javítsák finanszírozási esélyeiket.

A JASPERS segít a pályázóknak stratégiák és fenntartható projektek előkészítésében, erősítve készségeiket a tervezésben, szerződéskötésben és az ágazatok, témák széles körében. (Pl. körforgásos gazdaság, energiahatékonyság, klímasemlegesség, intelligens városok, alkalmazott kutatás és innováció, egészségügyi rendszerek, összeköttetések/hálózatok és fenntartható mobilitás, megfizethető víz- és higiéniai szolgáltatások, árvíz- és katasztrófakockázat-kezelés, valamint a biológiai sokféleség védelme).

7. További információkért látogasson el a [JASPERS](#) weboldalára.

Az **ELENA (European Local ENergy Assistance)** technikai segítségnyújtási támogatást nyújt az energiahatékonyság, megújuló energia elosztása, megosztása és a városi közlekedés terén projekteket végrehajtó kedvezményezettek számára. Ez az EIB által finanszírozott támogatás megvalósíthatósági és piackutatási tanulmányok, programozás, üzleti tervek, energiaauditok és pénzügyi strukturálás költségeinek finanszírozására használható fel.

Az ELENA (köz)beszerzési eljárások, szerződéses megállapodások és projektmegvalósítási egységek fejlesztésére használható. A 30 millió euró feletti, 2-4 évre tervezett programokat is támogatja, és fedezi a technikai segítségnyújtással és projektfejlesztéssel kapcsolatos költségek 90 százalékát.

8. További információ az Európai Beruházási Bank [ELENA](#) honlapján.

Egyéb programok

Számos további uniós finanszírozású program nyújt hasonló támogatást az önkormányzatoknak.

Az **EUCF (European City Facility - Városokkal a városokért)** uniós kezdeményezése Európa-szerte támogatja az önkormányzatokat, helyi hatóságokat és azok szövetségeit és más közjogi szervezeteket energiaátmeneti beruházási tervek, koncepciók kidolgozásában.

Az EUCF eszköz 60 000 eurós támogatáson keresztül olyan szolgáltatásokat és tevékenységeket finanszíroz, mint megvalósíthatósági tanulmányok, piacelemzés, érdekelt felek felmérése, elemzése; jogi, gazdasági és pénzügyi felülvizsgálatok, kockázatértékelések és egyéb támogató feladatok. Bár a támogatás közvetlenül nem finanszíroz beruházást, hozzáférést ad a beruházási koncepciók kidolgozásához kellő szakértelemhez, ezáltal további finanszírozási lehetőségekhez.

9. További információért látogasson el az [EUCF](#) weboldalára.

Az **EUI City-to-City Exchanges** az Európai Városi Kezdeményezés (EUI) által működtetett program, amely összeköti a települési hatóságokat, önkormányzatokat azzal a céllal, hogy a fenntartható városfejlesztés konkrét végrehajtási kihívásait kezeljék.

A program összeköt egy adott szakpolitikai kihívással szembesülő városi hatóságot, önkormányzatot (a pályázót) egy olyan másik EU-tagállammal, amely korábban sikeresen kezelte a hasonló kihívást. E csereprogramok jellemzően rövid távú szakértői látogatásokkal járnak, a pályázó támogatásául.

Bár a csereprogramok alapvetően kétoldalúak, indokolt esetben egy harmadik partner is bevonható. Mindenképpen a kohéziós politikán belüli fenntartható városfejlesztés tervezésével és megvalósításával kapcsolatos szakpolitikai kihívásra kell összpontosítson.

10. További információt az [Európai Városi Kezdeményezés](#) weboldalán talál.

Finanszírozás biztosítása tervéhez

Miután összehasonlította a dekarbonizációs forgatókönyveket, részletesen kiértékelte az előnyben részesített projektlehetőségeket, és reális megvalósítási tervet is készített, a következő lépés a finanszírozás megszerzése. Az európai és hazai finanszírozási lehetőségek skálája széles, a következő tippek segítenek sikeresen eligazodni a pályázati folyamatban:

1

Vegyen igénybe technikai segítséget

Ha a fent említett technikai segítségnyújtási programok bármelyikétől kapott támogatást, akkor bizonyára átfogó útmutatást adtak a projekt finanszírozásához. Javasoljuk, hogy kövesse tanácsaikat, hogy maximalizálja finanszírozási lehetőségeit.

2

Vegye fel a kapcsolatot más önkormányzatokkal

Hasznos a hasonló projekteket végrehajtó más önkormányzatoktól való tájékozódás, információcsere. A települések közötti csereprogramok (City-to-City Exchanges) gyakorlati információforrások a finanszírozás biztosításához. Adatbázisok, mint a Kohesio (EU-szerte) és a Mapa Dotacji (Lengyelország), sikeresen finanszírozott projekteket mutatnak be.

11. További információkért keresse fel a [Kohesio](#) és a [Mapa Dotacji](#) adatbázisok weboldalát.

3

Forduljon az érintett (támogató) intézményekhez

A regionális fejlesztési ügynökségek és más állami szervek munkatársai segíthetnek a megfelelő finanszírozás megtalálásában és információval szolgálhatnak a pályázáshoz, jelentkezéshez.

4

Fontolja meg a projektek összekapcsolását

Ha a megfelelő finanszírozási lehetőségek nagyobb projekteket támogatnak, fontolja meg, hogy több projektet összekapcsol. Érdemes a szomszédos/környéki önkormányzatokkal való együttműködés, közös pályázat(csomag) benyújtása. Előfordulhat, hogy technikai segítségnyújtás igénylésekor már össze kellett állítania ilyen projektcsomagot.

5

Alakítson ki partnerségeket

Hatékony stratégia lehet a partnerség kialakítása különböző típusú szereplőkkel. Például az Ön kezdeményezésébe beruházó magáncég (kis- vagy középvállalkozás) jogosult lehet magánszektorra célzó finanszírozásra, ami az Ön projektje számára további finanszírozási lehetőségeket teremt.

6

Az adminisztratív kapacitásainak erősítése

Gondoskodjon arról, hogy elhivatott adminisztrációs személyzet álljon rendelkezésre, akik együtt dolgoznak műszaki szakértőkkel a projektjavaslatok kidolgozásában és a folyamat koordinálásában. Használja ki a műhelyeket és szemináriumokat, hallgassa meg a szakértőket.

7

Társfinanszírozási követelmények kezelése

Az önkormányzatok előtt álló egyik legnagyobb kihívás a saját költségvetésükből szükséges pénzügyi hozzájárulás. Az önerő terhének enyhítése érdekében nézzen utána, hogy projektje társfinanszírozható-e más finanszírozási rendszereken keresztül, például európai és állami alapok kombinálásával. Érdemes felvenni a kapcsolatot a fent felsorolt technikai segítségnyújtási eszközökkel dolgozó szakemberekkel; kormányzati ill. regionális hivatalokkal.

EU-s támogatási lehetőségek

Az uniós kohéziós politikai alapok – amelyek magukban foglalják a **Kohéziós Alapot**, az **Európai Regionális Fejlesztési Alapot**, az **Európai Szociális Alapot** és az **Igazságos Átmenet Alapot** –, valamint az **RRF/RepowerEU Helyreállítási és Ellenállóképességi Eszköz** és a **Modernizációs Alap** a dekarbonizációs szükségletek kezelésének legfontosabb mechanizmusai.

A Cseh Köztársaságban például a Modernizációs Alap pénzügyi támogatást nyújt az idősek és az alacsony jövedelmű háztartások számára, támogatásra pályázhatnak otthonaik energetikai felújítására.

12. További információért olvassa el a CEE Bankwatch Network magyar nyelvű jelentését a [Felújítási Hullám finanszírozásáról](#).

A felsorolt finanszírozási források mellett az uniós **Szociális Klíma Alap (SCF)** (2026-2032) támogatni fog célzott energiaátmeneti programokat, beruházásokat, kiemelten a sérülékeny csoportok és energiaszegénységben élők számára. Például (lakó)épületek energetikai felújítása (hőszigetelés, fűtéskorszerűsítés megújuló energiaforrásokkal, nyílászárócseré), valamint energiaközösségek létrehozása. Az alap kifejezetten az energiaszegénység vagy közlekedési szegénység által sújtott sérülékeny háztartásokat és a mikrovállalkozásokat célozza meg, hazai kerete kb. 1500 milliárd Ft.

13. További információkért keresse a CEE Bankwatch Szociális Klíma Alap [elemzését](#), valamint a [Magyar Természetvédők Szövetsége](#) anyagait a 2025-ben készülő [magyar Nemzeti Szociális Klímaterv](#) szakmai [konzultációjához](#).

Igazságos Átmenet Mechanizmus

Az Igazságos Átmenet Alap (a Mechanizmus első pillére) mellett BAZ, Heves és Baranya vármegyék önkormányzatainak figyelemre méltó finanszírozási lehetőség az Igazságos Átmenet Mechanizmus második és harmadik pillére is.

Az **InvestEU Just Transition Scheme** – a második pillér – kiterjeszti a támogatást. Támogatja a köz- és magánszektorbeli szervezetek beruházásainak szélesebb körét olyan területeken, mint az energia, közlekedési infrastruktúra, digitalizáció, digitális kapcsolódás és a körforgásos gazdaság. Az InvestEU végrehajtó partnerei, köztük az Európai Beruházási Bank (EIB) és a hazai bankok, pénzügyi termékeket javasolnak e beruházások támogatására.

A **közszféra hitelkerete (PSLF)** – a harmadik pillér – egyesíti az uniós költségvetésből származó támogatási komponenst az EIB hitelkomponensével. A közvetlenül önkormányzatokat célzó eszköz célja az energia- és közlekedési infrastruktúrába, a távhőhálózatba, az energiahatékonysági intézkedésekbe, épületfelújításba és a szociális infrastruktúrába történő közcélú/állami beruházások mozgósítása. Az eszköz által támogatott projektek azonban nem kaphatnak uniós támogatást az Igazságos Átmenet Mechanizmus más pilléréiből vagy más uniós programokból.

14. További információkért látogasson el az [InvestEU](#) weboldalára és az Európai Klíma-, Infrastruktúra- és Környezetvédelmi Végrehajtó Ügynökség [PSLF](#) honlapjára.

Példák közép- és kelet-európai finanszírozási lehetőségekre

Az uniós finanszírozási lehetőségeken kívül Közép- és Kelet-Európa országai nemzeti finanszírozási konstrukciókat nyújthatnak projektje megvalósításának támogatására. A következő példák rávilágítanak arra, hogy a háztartások és a középületek dekarbonizációjához, üvegházgáz kibocsátáscsökkentéséhez milyen gyakorlati finanszírozási lehetőségek állnak rendelkezésre.

Magyarország

Az Otthonfelújítási Program hozzávetőleg 20 000 db, 2007 előtt épült családi ház energetikai felújítását támogatja. A program fele-fele arányban vissza nem térítendő támogatásból és nulla kamatozású hitelből áll, a lakástulajdonosok pedig a költségek valamivel több, mint 14 százalékaival járulnak hozzá. A 2024 nyarán indult első kört az állam finanszírozta (5000 háztartás). Számos, az adminisztráció egyszerűsítését célzó változtatást követően 2025 januárjában elindult a második kör (15 000 háztartásra elég keret), amelyet a Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program Plusz (KEHOP+) finanszíroz.

A jogosultsághoz a háztartásoknak legalább 30 százalékos primerenergia-fogyasztás-csökkenést kell elérniük, ami külső hőszigeteléssel, nyílászárók cseréjével, fűtés- és melegvíz-rendszerek korszerűsítésével, illetve ezek kombinációjával érhető el. Az uniós korlátozások miatt 2025-től kizárták fosszilis gázkazánok beszerelését vagy cseréjét.

15. További információkért látogasson el a Magyar Kormány támogatási [pályázati oldalára](#).

Románia

Románia helyreállítási és rugalmassági tervének REPowerEU fejezete utalványrendszereket tartalmaz, amelyek támogatják a háztartásokat abban, hogy energiahatékony felújításokba és megújuló energiaforrásokba fektessenek be. A programok célja legalább 33 000 otthon felújításának finanszírozása azáltal, hogy legalább 122 000 utalványt biztosítanak fotovoltaiikus panelek és akkumulátorok telepítésére, lehetővé téve a háztartások számára, hogy termelőként saját megújuló energiát termeljenek és fogyaszthassanak. Ezeket a beruházásokat kiegészíti a regionális egyablakos ügyintézés bevezető reform, amelynek célja, hogy tájékoztassa a háztartásokat az energiahatékonsági felújítások finanszírozási lehetőségeiről, valamint az energiatermelővé válás gyakorlati lépéseiről és előnyeiről.

16. További információ: az Európai Bizottság [Helyreállítási és rugalmassági eredménytáblája](#).

Szlovákia

Szlovákia helyreállítási és rugalmassági tervének köszönhetően legalább 28 224 családi ház és 307 122 négyzetméter középület felújítása készül. E projektek célja az épületállomány szén-dioxid-mentesítése az energiahatékonsági intézkedések, a megújuló energiaforrások integrációja és az éghajlati alkalmazkodási megoldások kombinálásával. A legtöbb ilyen felújítás várhatóan legalább 30 százalékkal csökkenti a primerenergia-fogyasztást. A terv ösztönzőket is tartalmaz a tulajdonosok alapos felújításokra való motiválására, valamint egy külön programot a veszélyeztetett csoportok számára. A reform oldalon a meglévő támogatási konstrukciókat egységes, átfogó támogatási mechanizmus keretében harmonizálják a családi házak felújítására és a regionális irodahálózat kialakítására. Ezenkívül új jogszabályokat vezettek be az építési és bontási hulladékok jelenleg alacsony újrahasznosítási arányának növelése érdekében. Tervben van továbbá a körforgásos gazdaság megerősítése érdekében a nemzeti közigazgatás építési projektjeinek szerződés kötésére irányuló zöld közbeszerzés előmozdítása.

17. További információ: az Európai Bizottság [Helyreállítási és rugalmassági eredménytáblája](#).

Csehország

A családi házakat és társasházakat megcélzó New Green Savings program a lakóépületek energiafogyasztásának csökkentését (szigeteléssel), a nagyon alacsony energiafelhasználású, környezetbarát fűtési módokkal, megújuló energiaforrásokkal rendelkező házak építésének vagy vásárlásának támogatását helyezi előtérbe. A programot 2026-ig a Helyreállítási és Ellenállóképességi Eszköz finanszírozza, majd az EU kibocsátáskereskedelmi rendszere keretében aukciós kibocsátási egységekből származó bevétel egy részéből finanszírozzák. A program várható keretösszege legalább 1,5 milliárd euró, a végösszeg számos tényezőtől, köztük a kibocsátási egységek árától függ.

18. További információért olvassa el a CEE Bankwatch Network magyar nyelvű jelentését: [A felújítási hullám finanszírozásáról](#).

Észtország

Az Otthonok rendben program a társasházak energiahatékony felújítását támogató kulcsfontosságú finanszírozási rendszer. A szigetelés javításával, fűtési rendszerek korszerűsítésével és a megújuló energiaforrások integrálásával a program célja a szén-dioxid-kibocsátás csökkentése, a fűtési költségek csökkentése és az épületek élettartamának növelése.

A támogatások a teljes felújítási költség 15-50 százalékát fedezik, és további kölcsönök és garanciák is rendelkezésre állnak. A finanszírozás több pályázati fordulóban történik, amelyek mindegyikében jelentős forrásokat (pl. egy fordulóban 170 millió eurót) juttatnak különböző prioritásokra - a regionális költségvetések, az előre gyártott rekonstrukciók, az örökségvédelmi és környezeti szempontból értékes épületek, a városrészi projektek és a nagyméretű lakóépületek.

19. További információért látogasson el az Észt Üzleti és Innovációs Ügynökség [honlapjára](#).

Lengyelország

A Tiszta Levegő Program Lengyelország fő támogatási rendszere a családi házak felújítására és hőforráscseréjére. Célja az energiafogyasztás és a légszennyezés csökkentése, három szintű támogatást biztosítva a háztartások jövedelme alapján. A 2029-ig tartó, hozzávetőleg 24 milliárd eurós költségvetésű programot jelenleg főként a helyreállítási és ellenállóképességi eszközökből és a kohéziós politika támogatásaiból finanszírozzák.

20. További információ: CEE Bankwatch Network: [A felújítási hullám finanszírozása](#)

Bulgária

Bulgária helyreállítási és ellenállóképességi terve 1,435 milliárd eurót fordít energiahatékonysági intézkedésekre, ebből 1,263 milliárd eurót az épületszektorban.

A terv célja az energiahatékonyság javítása lakó- és nem lakóépületek esetében felújításokkal és célzott reformokkal (szabályozási keret egyszerűsítése és korszerűsítése a zöld épületek elterjesztésének megkönnyítése érdekében, dekarbonizációs alap létrehozása az energiahatékonysági projektek felgyorsítására, az energiaszegénység fogalmának meghatározása). A terv több mint 5 millió négyzetméter bruttó alapterület felújítására szól. Emellett az épületfelújítási beruházások 23 százaléka olyan beavatkozásokat céloz, amelyek legalább 30 százalékos primerenergia-megtakarítást érnek el. 2024-ben 292 projektet hagytak jóvá a terv keretében, összesen 409 millió BGN költségvetéssel.

Bulgária éghajlatváltozási beruházási programjának egyik legfontosabb kezdeményezése a Nemzeti Együttműködési Ökoalap (NDEF). E program célja az önkormányzati iskolák és óvodák energiahatékonyságának növelése, korszerűsítése célzott támogatással.

A 3,2 milliárd eurós költségvetéssel a 2021-2027-es regionális fejlesztési program létfontosságú szerepet játszik a közterületek és az infrastruktúra átalakításában. A program támogatja a regionális növekedést és a városok megújulását, jelentős forrásokat szánva az önkormányzati épületek energiahatékonysági korszerűsítésére. A program jelentős része az igazságos átmenet prioritásra irányul, támogatva a gazdasági és környezeti átmenet által érintett régiókat.

2025 januárjában 129 projektet hagytak jóvá e prioritás keretében, 192,5 millió BGN támogatást biztosítva több városban, köztük Stara Zagora, Kjusztendil és Pernik energiahatékony felújítására.

21. további információ: az [Európai Bizottság Helyreállítási és rugalmassági eredménytáblája](#).

**Tudjon meg többet
az igazságos átmenetről:**

**[mtvsz.hu/repowertheregions-life-projekt-
2023-2026](https://mtvsz.hu/repowertheregions-life-projekt-2023-2026)**

just-transition.info

Az Európai Unió társfinanszírozásával

Az Európai Unió társfinanszírozásával. A kifejtett nézetek és vélemények azonban kizárólag a szerző(k) sajátjai, és nem feltétlenül tükrözik az Európai Unió vagy a CINEA véleményét. Ezekért sem az Európai Unió, sem a támogatást nyújtó hatóság nem tehető felelőssé.

Supported by:

Federal Ministry
for Economic Affairs
and Climate Action

European
Climate Initiative
EUKI

on the basis of a decision
by the German Bundestag

Ez a projekt a Német Szövetségi Gazdasági és Éghajlatügyi Minisztérium (BMWK) Európai Éghajlatvédelmi Kezdeményezésének (EUKI) része.

Az ebben a kiadványban kifejtett véleményekért kizárólag a szerző(k) felelős(ek), és nem feltétlenül tükrözik a Szövetségi Gazdasági és Éghajlatügyi Minisztérium (BMWK) nézeteit.

Címlapfotó: Adobe Stock

Képek: Canva

Design: Gosia Zubowicz-Thull

mtvsz.hu
bankwatch.org

**Magyar
Természetvédők
Szövetsége**
Föld Barátai Magyarország

**Bankwatch
Network**